

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

45



BRNO 2004



PŘEHLED VÝZKUMŮ 45

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
- Odpovědný redaktor: doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc.,
PhDr. Rudolf Procházka, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del
Maschio
- Na titulním listě: Jeskyně Švédův stůl. Foto Jiří A. Svoboda
- Tisk: Bekros
- Náklad: 400 ks

© 2004 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

45

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-64-8

BRNO 2004

3001-

9395458

Obsah

STUDIE A KRÁTKÉ ČLÁNKY

Jiří A. Svoboda	NEANDERTÁLCI VERSUS ANATOMICKY MODERNÍ LIDÉ. K AKTU- ÁLNÍMU STAVU VÝZKUMU VE STŘEDNÍM PODUNAJÍ	13
	NEANDERTHALS VERSUS ANATOMICALLY MODERN HUMANS. ACTUAL STATE OF RESEARCH IN THE MIDDLE DANUBE REGION	
Miroslav Bárta, Vladimír Brůna, Viktor Černý, Jiří Musil, Jiří A. Svoboda, Miroslav Verner	REPORT ON THE SURVEY AND TRIAL EXCAVATIONS OF THE CZECH INSTITUTE OF EGYPTOLOGY, CARRIED IN THE AREA OF EL-HAYEZ, BAHARIA OASIS (2ND SEASON, 6.3.-31. 3. 2004)	23
	ZPRÁVA O PRŮZKUMU A ZJIŠŤOVACÍM VÝZKUMU ČESKÉHO EGYPTOLOGIC- KÉHO ÚSTAVU V PROSTORU EL-HAYEZ, OÁZA BAHARÍJA (2. VÝZKUMNÁ SEZONA, 6.3.-31.3. 2004)	
Miroslav Chleborád, Robert Chleborád, Svatava Tlustá, Lubomír Šebela	„ŘÍMSKÉ“ SÍDLIŠTĚ U VÍCEMILIC	29
	„RÖMERZEITLICHE“ SIEDLUNG BEI VÍCEMILICE	
Jan Jílek	JEHLICOVITÝ LÉKAŘSKÝ NÁSTROJ Z MUŠOVSKA V KONTEX- TU STŘEDNÍHO PODUNAJÍ	33
	EIN NADELARTIGES MEDIZINISCHES INSTRUMENT AUS DER REGION VON MUŠOV IM KONTEXT DES MITTELDONAU GEBIETES	
Petr Holub, Václav Kolařík, David Merta, Marek Peška, Dana Zapletalová, Antonín Zůbek	PŘEDBĚŽNÉ VÝSLEDKY ZÁCHRANNÝCH ARCHEOLOGICKÝCH VÝZKUMŮ V BRNĚ V ROCE 2003	39
	VORLÄUFIGE ERGEBNISSE ARCHÄOLOGISCHER RETTUNGSGRABUNGEN IN BRNO IM JAHR 2003	
Petr Hejhal, Petr Hrubý, Vítězslav Mráz	PŘEDBĚŽNÉ VÝSLEDKY ZÁCHRANNÝCH ARCHEOLOGICKÝCH VÝZKUMŮ V JIHLAVĚ V ROCE 2003	97
	VORLÄUFIGE ERGEBNISSE ARCHÄOLOGISCHER RETTUNGSGRABUNGEN IN IGLAU IM JAHR 2003	

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU

PALEOLIT A MEZOLIT

MLADEČ (okr. Olomouc)	J. A. Svoboda, M. Nývltová Fišáková	109
PAVLOVICE U PŘEROVA (okr. Přerov)	Z. Nerudová, J. Homolka	109
POHOŘELICE (okr. Zlín)	P. Škrdla	112
PŘESTAVLKY (okr. Přerov)	Z. Schenk, Z. Schenková	114
SPYTIHNĚV (okr. Zlín)	P. Škrdla, M. Nývltová Fišáková	115
SUŠICE (okr. Přerov)	Z. Nerudová, J. Homolka	116
UH. HRADIŠTĚ (k. ú. Jarošov u Uh. Hradště, okr. Uh. Hradště)	P. Škrdla	116
VEVERSKÉ KNÍNICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča	117
ŽELEŠICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča, P. Žákovský	117

NEOLIT

BEDŘICHOVICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos, D. Parma	121
BRNO (k. ú. Bystrc, okr. Brno-město)	M. Kuča, J. Šlajсна, B. Šimral	121
BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)	M. Přichystal	122
BRNO (k. ú. Žebětín, okr. Brno-město)	M. Kuča	122
BŘEZOLUPY (okr. Uherské Hradště)	M. Kuča, P. Škrdla	122
BUKOVANY (okr. Olomouc)	J. Vrána	122
DALEŠICE (okr. Třebíč)	M. Vokáč, M. Kuča	123
HLUBOKÉ MAŠŮVKY (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	123
HNĚVOTÍN (okr. Olomouc)	A. Tajer	125
HODONICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	126
HORNÍ SUKOLOM (okr. Olomouc)	M. Kalábek	126
CHOLINA (okr. Olomouc)	M. Šmíd	126
CHUDČICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča	126
KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)	M. Šmíd	126
KRUMSÍN (okr. Prostějov)	J. Hebr	127
KUŘIM (okr. Brno-venkov)	M. Přichystal	127
LIPNÍK NAD BEČVOU (okr. Přerov)	A. Tajer	127
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	127
MEDLOVICE (okr. Vyškov)	D. Parma	128
MODŘICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos	128
MOSTKOVICE (okr. Prostějov)	P. Fojtík	128
OLOMOUC (k. ú. Hejčín, okr. Olomouc)	J. Vrána	129
OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)	J. Peška, F. Šrámek	129
PROSTĚJOV (k. ú. Držovice, okr. Prostějov)	M. Šmíd	129
PŘÍBRAM (okr. Brno-venkov)	M. Kuča, M. Vokáč, J. Kovář	129
RATIBOŘICE (okr. Třebíč)	M. Vokáč, P. Škrdla	130
SENTICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča, K. Smíšek	130
SLATINKY (okr. Prostějov)	P. Moš	131
SLAVIČÍN (k. ú. Nevšová, okr. Zlín)	J. Ščuglík	131
TETČICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča	131
TULEŠICE (okr. Znojmo)	M. Přichystal	132
VELKÉ LOSINY (okr. Šumperk)	Z. Schenk	132
VELKÝ TÝNEC (k. ú. Vsiško, okr. Olomouc)	J. Vrána	132
VEVERSKÉ KNÍNICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča, J. Šlajсна	133
VYSOKÉ POPOVICE (okr. Brno-venkov)	M. Vokáč, M. Kuča, J. Kovář	133
ZAKŘANY (okr. Brno-venkov)	M. Kuča, M. Vokáč, J. Kovář	133
ZLÍN (k. ú. Malenovice, okr. Zlín)	J. Kohoutek	133
ZNOJMO (k. ú. Hradště, okr. Znojmo)	Z. Čižmář	134
ŽELEŠICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča, P. Žákovský	134

ENEOLIT

BRODEK U PROSTĚJOVA (okr. Prostějov)	M. Šmíd	139
BŘEZINA (okr. Vyškov)	J. Hebr	139
BUKOVANY (okr. Olomouc)	J. Vrána	139
DRNHOLEC (okr. Břeclav)	P. Kubín	140
HABROVANY (okr. Vyškov)	Z. Baarová	140
HAMRY (okr. Prostějov)	J. Hebr, P. Moš	140
HLUBOKÉ MAŠŮVKY (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	140
HNĚVOTÍN (okr. Olomouc)	A. Tajer	141
HODONICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	142
KUDLOVICE (okr. Uherské Hradště)	P. Škrdla	142
LULEČ (okr. Vyškov)	Z. Baarová	142
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	142
MODŘICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos	143
OLOMOUC (k. ú. Hejčín, okr. Olomouc)	J. Vrána	144
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	M. Kalábek	145
PTÁČOV (okr. Třebíč)	M. Vokáč, A. Pelikán	145
SUDOMĚŘICE (okr. Hodonín)	D. Prama	146
TRNÁVKA (okr. Přerov)	M. Kalábek	146

TULEŠICE (okr. Znojmo)	M. Přichystal	146
ÚJEZD (okr. Olomouc)	J. Vrána	147
UNIČOV (okr. Olomouc)	M. Kalábek	147
VELKÉ LOSINY (okr. Šumperk)	Z. Schenk	147
VELKÝ TÝNEC (k. ú. Vsisko, okr. Olomouc)	J. Vrána	148
VŘESOVICE (okr. Prostějov)	M. Šmíd	148

DOBA BRONZOVÁ

BAVORY (okr. Břeclav)	S. Stuchlík	153
BEDŘICHOVICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos, D. Parma	153
BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)	M. Přichystal	154
BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)	S. Stuchlík, L. Šebela	155
BŘEZINA (okr. Vyškov)	J. Hebr	155
BUKOVANY (okr. Olomouc)	J. Vrána	156
ČEKYNĚ (okr. Přerov)	V. Vránová	156
FRÝDEK-MÍSTEK (okr. Frýdek-Místek)	J. Juchelka	156
HABROVANY (okr. Vyškov)	Z. Baarová	157
HAMRY (okr. Prostějov)	J. Hebr, P. Moš	157
HODONICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	157
HRADČANY (k. ú. Koberžice, okr. Prostějov)	M. Šmíd	158
NOVÉ HVĚZDLICE (okr. Vyškov)	D. Parma	158
OLBRAMOVICE (okr. Znojmo)	P. Kos	158
OLOMOUC (k. ú. Hejčín, okr. Olomouc)	J. Vrána	160
OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)	J. Peška, F. Šrámek	160
PŘEROV (okr. Přerov)	Z. Schenk, Z. Schenková	160
ŘÍKOVICE (okr. Přerov)	A. Drechsler, Z. Schenk	160
SLATINKY (okr. Prostějov)	P. Moš	161
SLAVKOV U BRNA (okr. Vyškov)	D. Parma	161
SMRŽICE (okr. Prostějov)	J. Hebr	161
SUDOMĚŘICE (okr. Hodonín)	D. Parma	161
TETČICE (okr. Brno-venkov)	T. Zeman, Z. Hájek	161
TULEŠICE (okr. Znojmo)	M. Přichystal	161
VĚTEŘOV (okr. Hodonín)	M. Hložek	162
VĚŽKY (okr. Kroměříž)	Z. Schenk, M. Sedláčková	162
VÍTONICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	162
VRBÁTKY (okr. Prostějov)	M. Šmíd	162
ZLÍN (k. ú. Malenovice, okr. Zlín)	J. Kohoutek	163
ZNOJMO (k. ú. Hradště, okr. Znojmo)	Z. Čižmář	163

DOBA ŽELEZNÁ

BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)	M. Přichystal	167
BUKOVANY (okr. Olomouc)	M. Kalábek	168
BUKOVANY (okr. Olomouc)	J. Vrána	168
DOLNÍ DUBŇANY (okr. Znojmo)	M. Přichystal	168
HABROVANY (okr. Vyškov)	Z. Baarová	168
HAMRY (okr. Prostějov)	J. Hebr, P. Moš	169
HORNÍ SUKOLOM (okr. Olomouc)	M. Kalábek	169
HRADČANY (okr. Prostějov)	M. Šmíd	169
CHVALKOVICE (okr. Vyškov)	D. Parma	169
KLENTNICE (okr. Břeclav)	P. Kubín	169
KRALICE NA HANĚ (okr. Prostějov)	M. Šmíd	169
KRUMSÍN (okr. Prostějov)	J. Hebr	170
LIPNÍK NAD BEČVOU (k. ú. Podhoří, okr. Přerov)	M. Kalábek	170
LIPNÍK NAD BEČVOU (k. ú. Podhoří, okr. Přerov)	A. Tajer	171
LUBNICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	171
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	171
MEDLOVICE (okr. Vyškov)	D. Parma	171
MODRÁ (okr. Uherské Hradště)	M. Vaškových	172
MODŘICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos	173
OLBRAMOVICE (okr. Znojmo)	P. Kos	176

OLOMOUC (okr. Olomouc)	M. Kalábek	177
OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)	J. Peška, F. Šrámek	177
OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)	J. Peška, F. Šrámek	177
OTROKOVICE (okr. Zlín)	J. Kohoutek	178
RADVANICE (okr. Přerov)	A. Drechsler, Z. Schenk	178
ROKYTNICE (okr. Přerov)	M. Šmíd	179
SOBŮLKY (okr. Hodonín)	T. Zeman	179
SUDOMĚŘICE (okr. Hodonín)	D. Parma	179
ŠAKVICE (okr. Břeclav)	P. Kubín	179
ZLÍN (k. ú. Malenovice, okr. Zlín)	J. Kohoutek	180
ZNOJMO (k. ú. Hradčtě, okr. Znojmo)	Z. Čizmář	180

DOBA ŘÍMSKÁ A STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ

BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)	M. Přichystal	183
BRNO (k. ú. Ivanovice, okr. Brno-město)	D. Parma	183
CHVALKOVICE (okr. Vyškov)	D. Parma	183
MODRÁ (okr. Uherské Hradčtě)	M. Vaškových	184
MODŘICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos	184
OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)	J. Peška, F. Šrámek	185
SUDOMĚŘICE (okr. Hodonín)	D. Parma	187
SVATOBŮRICE (k. ú. Místřín, okr. Hodonín)	M. Hložek, O. Šedo	187
TULEŠICE (okr. Znojmo)	M. Přichystal	187

STŘEDOVĚK A NOVOVĚK

BLANSKO (okr. Blansko)	T. Zeman	191
BOCHOŘ (okr. Přerov)	A. Drechsler, Z. Schenk	191
BRTNICE (okr. Jihlava)	P. Hejhal	191
BUKOVANY (okr. Olomouc)	M. Kalábek	194
BUKOVANY (okr. Olomouc)	J. Vrána	195
ČEJČ (okr. Hodonín)	M. Mazuch, L. Poláček, J. Škojec	195
DOBRÁ VODA (okr. Žďár nad Sázavou)	M. Vokáč, P. Škrdla	196
DOBŠICE (okr. Znojmo)	Z. Čizmář	196
DŘEVNOVICE (okr. Prostějov)	P. Fojtík	196
FRÝDEK-MÍSTEK (okr. Frýdek-Místek)	J. Juchelka	197
HAMRY (okr. Prostějov)	J. Hebr, P. Moš	197
HLÍNA (okr. Brno-venkov)	P. Holub	197
HNĚVOTÍN (okr. Olomouc)	A. Tajer	198
HOLASICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos, L. Melišová	198
HORNÍ MOŠTĚNICE (okr. Přerov)	Z. Schenk	199
HORNÍ SUKOLOM (okr. Olomouc)	M. Kalábek	199
HRADEC NAD MORAVICÍ (okr. Opava)	J. Juchelka	199
HRANICE (k. ú. Velká, okr. Přerov)	A. Tajer	200
CHVALKOVICE (okr. Vyškov)	D. Parma	200
JIHLAVA (okr. Jihlava)	D. Zimola	200
KARVINÁ (k. ú. Fryštát, okr. Karviná)	J. Juchelka	202
KUNOVICE (okr. Uherské Hradčtě)	M. Vaškových	202
LIPNÍK NAD BEČVOU (k. ú. Podhoří, okr. Přerov)	A. Tajer	203
LIPNÍK NAD BEČVOU (okr. Přerov)	J. Vrána	203
LITOVEL (okr. Olomouc)	P. Šlězár, K. Faltýnek	204
LITOVEL (k. ú. Nasobůrky, okr. Olomouc)	K. Faltýnek	208
LITOVEL (okr. Olomouc)	P. Šlězár	208
LOBODICE (okr. Přerov)	V. Vránová	210
LUKOV (okr. Zlín)	J. Langová	210
MIKULČICE (okr. Hodonín)	M. Mazuch, L. Poláček	211
MIKULČICE (okr. Hodonín)	L. Poláček, R. Rutar	212
MIKULOV (okr. Břeclav)	P. Kubín	212
MILENOV (okr. Přerov)	A. Tajer	212
MODŘICE (okr. Brno-venkov)	R. Procházka	213
MODŘICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos	213
MORAVSKÝ KRUMLOV (okr. Znojmo)	Z. Čizmář	213

MYSLOČOVICE (okr. Zlín)	J. Kohoutek	214
NÁKLO (okr. Olomouc)	V. Vránová	215
NAPAJEDLA (okr. Zlín)	J. Kohoutek	215
OHROZIM (okr. Prostějov)	P. Moš	216
OLOMOUC (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)	P. Večeřa	216
OLOMOUC (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)	H. Dehnerová	216
OLOMOUC (okr. Olomouc)	J. Vrána	218
OLOMOUC (okr. Olomouc)	M. Kalábek	219
OLOMOUC (okr. Olomouc)	J. Bláha	219
OLOMOUC (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)	R. Zatloukal	223
OLOMOUC (k. ú. Hejčín, okr. Olomouc)	J. Vrána	226
OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)	J. Vrána	226
OPAVA (okr. Opava)	M. Zezula	227
OPAVA (k. ú. Kateřinky, okr. Opava)	M. Zezula	229
OPAVA (okr. Opava)	M. Kiecoň	229
OPAVA (okr. Opava)	M. Kiecoň, M. Zezula	230
OPAVA (okr. Opava)	M. Kiecoň, T. Ott, M. Zezula	231
OSKAVA (okr. Šumperk)	Z. Schenk	232
OSLAVANY (okr. Brno-venkov)	P. Holub, V. Kolařík, D. Merta	232
OSTRAVA (k. ú. Hrabová, okr. Ostrava)	M. Zezula	233
OSTRAVA (k. ú. Moravská Ostrava, okr. Ostrava)	M. Zezula	234
OSTRAVA (okr. Ostrava)	M. Kiecoň	234
PASOHLÁVKY (okr. Břeclav)	P. Kubín	235
PETRŮVKA (okr. Zlín)	J. Kohoutek	235
PODIVÍN (okr. Břeclav)	P. Holub	235
POHOŘELICE (okr. Břeclav)	P. Holub	236
POLNÁ (okr. Jihlava)	D. Zimola	237
PRAVLOV (Brno-venkov)	P. Holub	237
PROSTĚJOV (okr. Prostějov)	P. Moš	238
PROSTĚJOV (okr. Prostějov)	M. Šmíd	238
PŘÁSLAVICE (okr. Olomouc)	M. Kalábek	239
PŘEDKLÁŠTEŘÍ (okr. Brno-venkov)	M. Přichystal	239
PŘEROV (okr. Přerov)	Z. Schenk	240
PŘÍBRAM (okr. Brno-venkov)	J. Kovář, M. Vokáč, M. Kuča	240
RADUŇ (okr. Opava)	M. Kiecoň	240
ROKYTNÁ (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	240
RUDIMOV (okr. Zlín)	J. Kohoutek, J. Ščuglík	241
SLAVKOV U BRNA (okr. Vyškov)	D. Parma	241
SUDOMĚŘICE (okr. Hodonín)	D. Parma	242
ŠTERNBERK (k. ú. Šternberk, okr. Olomouc)	H. Dehnerová	242
TOPOLANY (okr. Olomouc)	M. Kalábek	243
TOPOLANY (okr. Vyškov)	D. Parma	244
TULEŠICE (okr. Znojmo)	M. Přichystal	244
VELKÁ BÍTEŠ (okr. Žďár nad Sázavou)	P. Hrubý	244
VELKÁ BÍTEŠ (okr. Žďár nad Sázavou)	P. Hejhal	245
VELKÉ LOSINY (okr. Šumperk)	Z. Schenk	246
VELKÝ TÝNEC (k. ú. Vsisko, okr. Olomouc)	J. Vrána	246
VĚŽKY (okr. Kroměříž)	Z. Schenk, M. Sedláčková	246
VÍTKOV (okr. Opava)	M. Zezula	246
VYSOKÉ POPOVICE (okr. Brno-venkov)	M. Vokáč, M. Kuča, J. Kovář	247
VYŠKOV (okr. Vyškov)	Z. Baarová	247
ZAKŘANY (okr. Brno-venkov)	J. Kovář, M. Kuča, M. Vokáč	247
ZLATÉ HORY (okr. Jeseník)	J. Vrána	248
ZLÍN (k. ú. Malenovice, okr. Zlín)	J. Kohoutek	248
ZNOJMO (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	249
ŽELEŠICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos	251
ŽELEŠICE (okr. Brno-venkov)	P. Žákovský, M. Kuča	251
ŽIDLOCHOVICE (okr. Brno-venkov)	T. Zeman	252
ŽULOVÁ (okr. Jeseník)	J. Šlészar	252

ZPRÁVY O ČINNOSTI

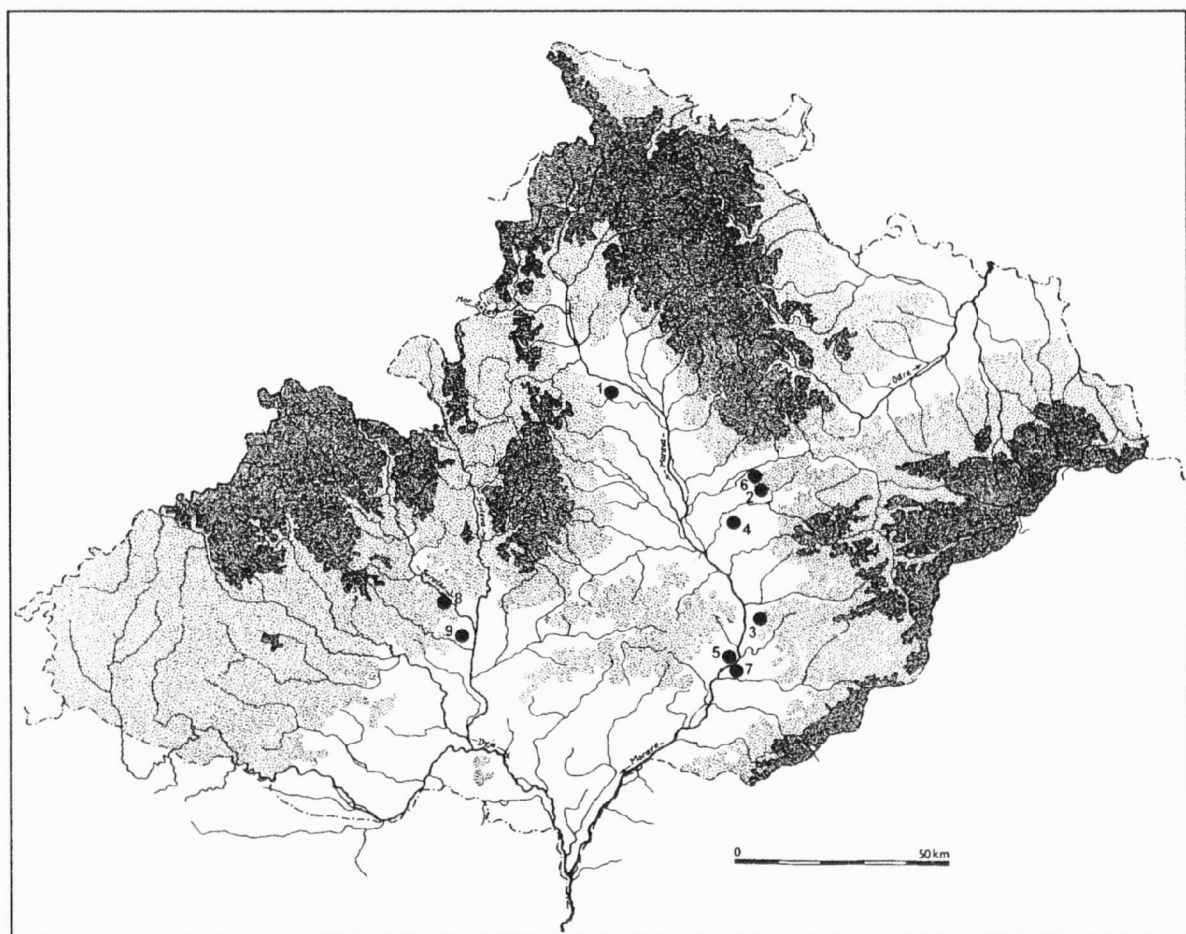
J. Doležel

J. A. Svoboda, Ch. Neugebauer-Maresch,
M. Králík, T. Einwögerer, V. Novotný

Aktivity Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v roce 255
2003

Technological and dermatoglyphic analysis of the earliest 256
ceramics: Pavlov (South Moravia) and Krems (Lower
Austria)

PALEOLIT A MEZOLIT



1 – Mladeč, 2 – Pavlovice u Přerova, 3 – Pohořelice, 4 – Přestavlky, 5 – Spytihněv, 6 – Sušice, 7 – Uherské Hradiště, 8 – Veverské Knínice, 9 – Želešice

MLADEČ (okr. Olomouc)

Mladečské jeskyně Ib – Dóm mrtvých. Aurignacien. Archeologický dohled.

Na přelomu let 2003/2004 přistoupila Agentura ochrany přírody a Správa Mladečských jeskyní k rozsáhlým plošným úpravám v interiéru Mladečských jeskyní, včetně prostoru paleolitické lokality I. Cílem bylo odstranit již nepoužívané turistické komunikace, schodiště a nadbytečné vybetonované plochy a navrátit tak maximální část jeskyně do původní podoby.

Přestože projekt nepočítal se zásahem do podložních sedimentů, sledoval Archeologický ústav AV ČR průběh odstraňování betonového pokryvu. Beton spočíval vesměs na načervenalých, hlinitých až jílovitých jeskynních sedimentech, jejichž stáří dnes již přirozeně převyšuje původní archeologické vrstvy.

Na jediném místě, a to u schodů do nižšího patra pod Kominem mrtvých, zasáhla úprava i do podložních sedimentů, částečně souvisejících s bází sutového kužele. Ty ovšem byly archeologicky i paleontologicky sterilní a v odstupu od původního kužele nadto přemístěné během předchozích terénních úprav.

Na dvou místech v Dómu mrtvých překrýval beton nepravidelná zahloubení vyplněná recentními vyvážkami a předměty (včetně mince z 50. let 20. stol.). Tato zahloubení obsahovala rovněž poměrně početný osteologický materiál, a to lidský i zvířecí. Každý fragment kosti vykazuje různý stupeň zachování povrchu, tzn. že pocházejí z různých časových období, v žádném případě však nejsou pleistocenní a nesouvisejí s klasickými paleolitickými nálezy z Dómu mrtvých.

Z člověka bylo zachováno: 4 fragmenty lebečních kostí nejméně ze 2 jedinců; horní čelist; 2 dolní čelisti, na jedné je zelená skvrna (měděný předmět?); třetí nártní kost; poškozená loketní kost.

Ze zvířat bylo identifikováno: kůň (*Equus caballus*); prase domácí (*Sus scrofa f. domestica*); prase divoké (*Sus scrofa*); tur domácí (*Bos primigenius f. taurus*); pes domácí (*Canis lupus f. familiaris*); ovce/koza domácí (*Ovis/Capra*); zajíc polní (*Lepus europaeus*); ptáci (*Aves sp. indet.*); 8 neidentifikovatelných úloketní kosti.

Lze konstatovat, že kosterní materiál je v sekundární poloze a není homogenní. Kostí náležejí jak člověku, tak zvířatům domácím i divokým. Rovněž stupeň fosilizace ukazuje na to, že lidské a zvířecí kosti pocházejí z různých časových období holocénu, v rozpětí pravěku až středověku. Jak se tento poměrně mladý materiál do jeskyně dostal, zůstává nejasné, neboť holocenní osídlení interiéru Mladečských jeskyní není nijak doloženo.

Jiří A. Svoboda, Miriam Nývltová Fišáková, AÚ AV ČR Brno

Resumé

During winter 2003/2004, the Institute of Archaeology supervised certain surfacial adaptations realised by the Natural Protection Agency at the classical Palaeolithic site I inside the Mladeč Caves. During these works, osteological material, human and animal (both domesticated and wild), has been

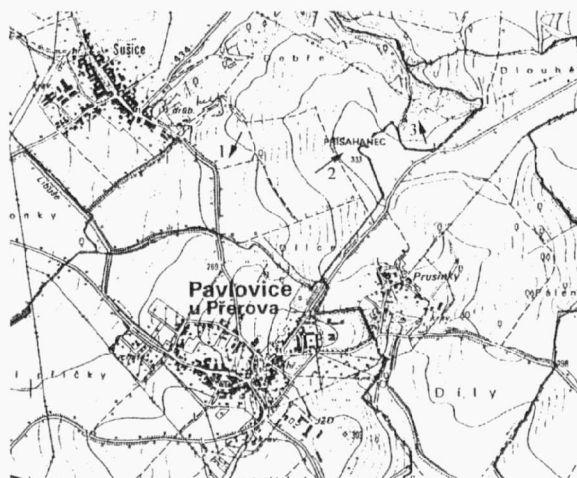
gathered from redeposited sediments. Even if the finds display various stages of fossilisation, they all are of Holocene age, and are in no way related to the classical Pleistocene fossils from the same site.

PAVLOVICE U PŘEROVA (okr. Přerov)

„Prísahanec“. Pavlovice I. Aurignacien. Sídliště. Povrchový sběr.

Úvod

Lokalita Pavlovice u Přerova byla objevena nezávisle na sobě hned dvakrát: Poprvé počátkem šedesátých let 20. století J. Homolkou, který v té době sloužil na vojně v Lipníku nad Bečvou jako topograf. Svoje tehdejší nálezy předal B. Klímovi. O více než 10 let později lokalitu Pavlovice u Přerova znovuobjevil D. Kolbinger (r. 1977). Hned první sběry poskytly natolik bohatou kolekci, že byly nedlouho poté zhodnoceny a publikovány B. Klímou (1980). Od té doby se pravděpodobně nikdo sběry v Pavlovicích nezabýval, snad také proto, že B. Klíma chybně lokalizoval místo nálezů (srov. Klíma 1980: 150). Ačkoliv oblast Pomoraví neušla narůstajícímu zájmu amatérských archeologů, kteří zejména v posledních letech hlásí nové lokality, konkrétně o Pavlovicích u Přerova se žádné další informace v literatuře neobjevují. J. Homolka zejména v posledním desetiletí zintenzivnil svoji sběratelskou činnost v oblasti a mj. objevil nedaleko vzdálenou polohu Sušice a polohu Pavlovice II s ojedinělým nálezem (obr. 1). Na základě pozorování z posledních sběrů v Pavlovicích I se J. Homolka domnívá, že se centrum štipání silicitové industrie nachází přímo JZ pod bodem 333. Část nálezů křemenů a křemenců pak pochází z hromady kamení na triangulačním bodu. Na rozdíl od něj B. Klíma uvádí, že sílexové artefakty se nacházejí rovnoměrně na celé ploše lokality, častěji ovšem v její západní polovině, zatímco křemencové artefakty mírně převládají přímo v obvodu nejvýše položených míst kolem triangulačního bodu (Klíma 1980: 151).



Obr. 1. Výsek mapy Lipník n. Bečvou, 1:25 000, list 25-132. 1 – Sušice, 2 – Pavlovice I, 3 – Pavlovice II. Lipník nad Bečvou; 1:25 000 scale map, sheet 25-132. 1 – Sušice, 2 – Pavlovice I, 3 – Pavlovice II.

Poloha nálezště

Na rozhraní katastrů Prusinky a Sušice, nedaleko Pavlovic u Přerova, se na temeni kopce Přisahanec (kóta 333 m n. m.) nachází poměrně rozlehlá plocha, z níž byly v průběhu poslední dekády získávány kamenné artefakty. Z této polohy označené jako Pavlovice I (JTSK 1136025, 526280) byla získána kolekce patinované silicitové a křemencové industrie. Ojediněly nález patinovaného silicitu, nacházející se cca 1 km východně byl označen jako Pavlovice II (JTSK 1135970, 525810). Další nálezy, označené jako Sušice, pocházejí ze svahu pole po pravé straně silnice mezi Pavlovicemi u Přerova a Sušicí (JTSK 1136000, 52700). U Sušice je známo také slovanské osídlení a nedaleko se nacházejí i pozůstatky laténského sídliště a drobné nálezy datované do neolitu.

Popis nálezů – Pavlovice I

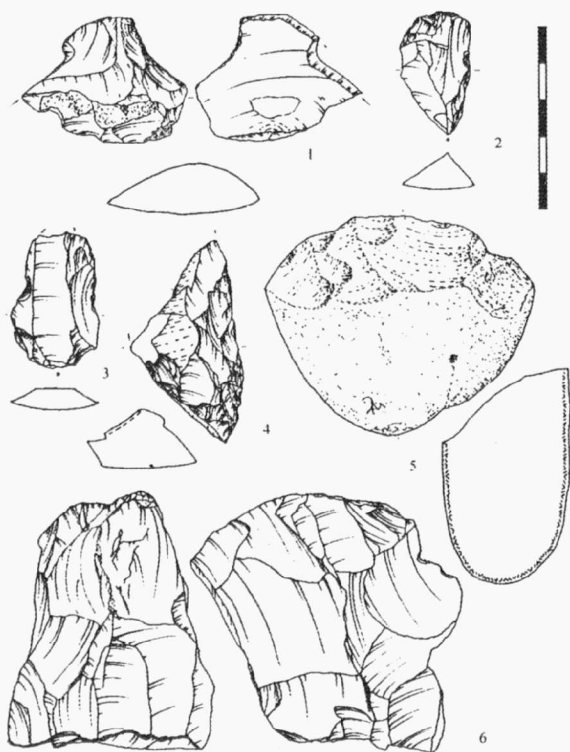
Kolekci nálezů můžeme rozřídít do dvou skupin, z níž větší část představuje hrubotvará industrie, reprezentovaná zejména otloukači, jádra a jejich zlomky a úlomky suroviny. Ze suroviny naprosto převládají křemeny a místní drahanské křemence. Jen ojediněle se objeví silicit, rohovec, radiolarit a v případě otloukače také droba. Otloukače byly velice intenzivně užívány, jak o tom svědčí pracovní stopy na nich se nacházející a zejména také jejich značná fragmentálnost. Vzácně se objeví druhotná reutilizace podélně rozštípnutého otloukače na vysoké škrabadlo (obr. 2:1), objeví se také jednoduchý valounový sekáč (obr. 3:5), ale i jednopodstavové jádro upravené na křemenném valounu (obr. 2:3). Z menšího valounu rohovce bylo nalezeno rezidium plochého jádra, slabě patinovaného a lehce eolizovaného. Zmíněný sekáčový nástroj může působit

značně starobyle, nicméně původně to mohl být otloukač, který je takto opracovaný druhotně. Křemencová jádra naopak působí velmi vyspělým dojmem. Na některých je patrná připravená podstava, z níž byla odtěžena preparační tableta, preparace distální části a preparace zad. Na jednom z těchto jader je zbytek vodící hrany, jejíž část se nezdařilo odbít (obr. 3:6). Svým charakterem jde vždy o připravená jednopodstavová jádra, většinou netěžená.

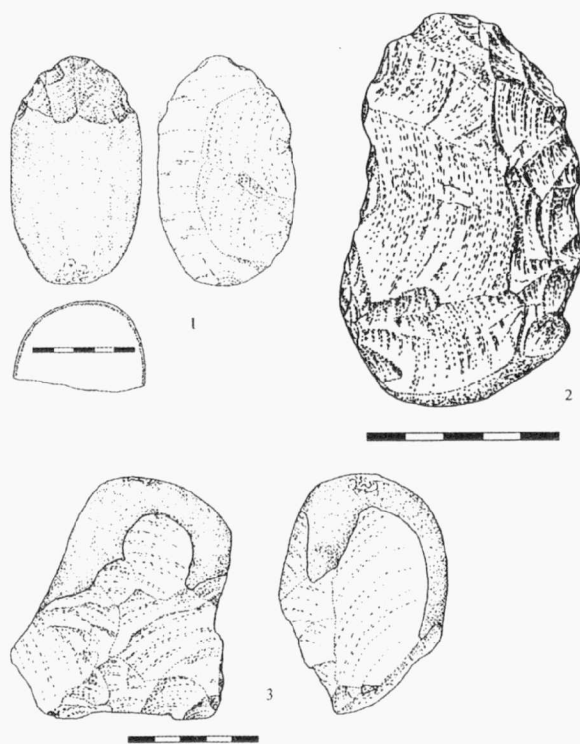
Zatímco tedy z méně kvalitních, hrubozrnných surovin máme v kolekci vyrobena všechna jádra a různé formy otloukačů, druhá část kolekce, debítáž a nástroje, je až na drobné výjimky, výhradně sbíjena z kvalitnějších druhů surovin, zejména ze silicitů a radiolaritů. V nepočetné skupině nástrojů jsou přítomny typy nástrojů, jež jsou vlastní aurignacienu: vysoké škrabadlo, několikanásobná rydla, drasadlo (obr. 3:1-4).

Popis nálezů – Sušice

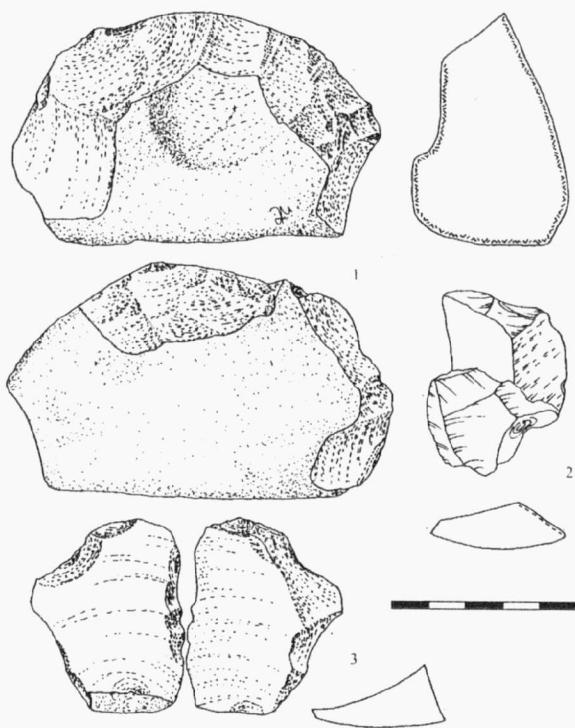
Většinu sběrů z této lokality představují spíše různé vzorky kamenných surovin, nicméně se mezi nimi vyskytuje několik nepochybných silicitových úštěpů (obr. 4:2) společně s křemenným značně eolizovaným úštěpem (obr. 4:3). Z drahanského křemence pochází rezidium jádra. Nesmíme zde opomenout zmínit předmět vyrobený z valounu jemnozrnného červeného křemence. Byl nalezen východně od hlavního centra výskytu ostatní industrie a svou formou představuje dvoulíci sekáč. Některé jeho hrany vykazují silnější eolizační brus, ale vzhledem k charakteru opracování nemusíme pochybovat o jeho intencionalitě (obr. 4:1). Ačkoliv sběry z lokality Sušice, které máme k dispozici, nejsou příliš reprezentativní, naznačují existenci další paleolitické lokality.



Obr. 2. Pavlovice I. výběr artefaktů.
Pavlovice I. Selected artifacts.



Obr. 3. Pavlovice I. Výběr artefaktů.
Pavlovice I. Selected artifacts.



Obr. 4. Sušice. Výběr artefaktů.
Sušice. Selected artifacts.

Závěr

V kontextu aurignacienského a epiaurignacienského osídlení Pomoraví (Oliva 1990), kdy se většina sběratelů zaměřila na sbírání patinované pazourkové industrie, poněkud zanikly křemencové artefakty. Jejich přítomnost v Pavlovicích byla známa už B. Klímovi, který je již tehdy považoval za nedílnou součást materiálového obsahu stanice – zbytky dílny (Klíma 1980: 166). My můžeme současnost silicitových a křemencových artefaktů na lokalitě Pavlovice I podpořit několika argumenty. Vzhledem k charakteru industrie a běžné přítomnosti štípané křemencové suroviny v dané oblasti v průběhu delšího časového úseku (bohunicien – Svoboda 1980; szeletien – Nerudová 2003; aurignacien – Neruda – Nerudová 2000) se domníváme, že křemencové artefakty z lokality Pavlovice I lze jednoznačně spojit s aurignacienskou industrií, resp. industrií Míšovického typu, hojně se v dané oblasti vyskytující (Lhota u Lipníka, Míšovické ad., Oliva 1988). Přítom výskyt obdobných industrií není výlučně vázán na zmiňovanou oblast a zde sledované období: křemencové ad. druhy surovin se ojediněle objevují i v gravettien, resp. pavlovienu (Předmostí, Dolní Věstonice). Ačkoliv jim prozatím nebyla věnována náležitá pozornost, je zřejmé, že ve větší či menší míře byly valouny křemenu, křemeců, pískovců aj. v první fázi používány jako otloukače, retušéry a abradéry, jak o tom svědčí pracovní stopy. Následně pak byly použity na zformování obvykle jednodřevového jádra nebo na valounový nástroj (Nerudová v tisku). Dalším významným argumentem je způsob přípravy některých zde popsaných jader, který je prakticky totožný s nově uskutečňovanými remontážemi aurignacienského ateliéru z Vedrovice Ia (Neruda – Nerudová, v přípravě).

	Pavlovice I	Sušice
otloukače a jejich zlomky	29	3
jádra	24	1
abradér	1	-
debitáž + čepele	93*	3
nástroje	14*	1
zlomky, odpad	100**	-

* pouze silixy, ** silixy i křemence; vše ostatní je hrubotvará industrie

Tab. 1. Pavlovice a Sušice. Přehled technologických kategorií.

Pavlovice a Sušice. Technological categories.

V případě lokality Sušice můžeme konstatovat pozitivní zjištění další paleolitické lokality, kterou bude jistě zajímavé sledovat i v budoucnu.

Zdeňka Nerudová, MZM Brno
Jaroslav Homolka, FM Frýdek-Místek

Literatura

- Klíma, B. 1980: Nová paleolitická stanice s křemencovou industrií od Pavlovic u Přerova. *Antropozoikum* 13, 149-170. Praha.
- Neruda, P. – Nerudová Z. 2000: The Upper Paleolithic Levallois Industry from Hradsko (dep. Mělník, Czech Republic). *Anthropologie* XXXVIII/3, 271-282.
- Nerudová, Z. 2003: Variabilita levalloiské metody na počátku mladého paleolitu na Moravě. Rkp. disertační práce, FF MU Brno.
- Nerudová, Z. v tisku: K výskytu hrubotvarých surovin u silicitových industrií. *AMM*.
- Oliva, M. 1988: Pointes foliacées et technique levallois en passage Paléolithique moyen/ Paléolithique supérieur en Europe centrale. In: *L'Homme de Néandertal* 8, 125-131. Liège.
- Oliva, M. 1990: La signification des pointes foliacées dans l'Aurignacien Morave et dans le type de Míšovické. *E.R.A.U.L. No.42*, 223-232. Liège.
- Svoboda, J. 1980: Křemencová industrie z Ondratíc. *Studie AÚ ČSAV v Brně IX/I*, Praha.

Resumé

In 1990's discovered Paleolithic site of Sušice near Přerov is situated within the Central Moravia. The small collection of artifacts is not culturally classifiable. Another site – Pavlovice – is situated to the northeast from the Sušice site (see map) and provides artifacts with certain spatial distribution. The lithic industry from Pavlovice I site is composed of two different raw materials: a fine grained (silicite), and rough ones (quartz and quartzite). The both raw materials show technological and typological similarities and can be associated with the last Aurignacoid industry – so called Míšovické-type.

POHOŘELICE (okr. Zlín)

„Čtvrtky“. Epigravettien. Sídliště. Záchraný výzkum. Uložení: Muzeum Zlín.

Soubor štípané kamenné industrie z Pohořelic byl získán v létě 1935 a byl již několikrát v literatuře zmíněn (Skutlil 1940; Hrubý 1951) i detailně publikován (Oliva 1998). Přesto v tomto krátkém příspěvku předkládám revizi stávajících údajů, které se týkají polohy nálezů i hodnocení vlastní industrie.

Podle původních inventarizačních karet, na kterých jsou některé z nálezů vyobrazeny, sestával soubor z více artefaktů. Bohužel se nepodařilo dohledat křišťálové artefakty a závěsek. Zajímavé je, že s výjimkou jedné inventarizační karty byl nálezyvý celek původně určen jako neolitický.

Poloha nálezů je zaznamenána v inventarizačních kartách bývalého muzea v Napajedlích, které jsou dnes uloženy v muzeu ve Zlíně (obr. 5). Na těchto kartách je specifikována trať Štvrtky (dnes Čtvrtky) a je uveden následující bližší popis nálezové situace: „při stavbě silnice z Pohořelic do Kvítkovic – v hlubokém zářezu“. Za další důležitý údaj je třeba považovat zmínku, že nález „pozorovali dělníci“.

Silnice z Pohořelic do Kvítkovic jde téměř severním směrem, po mírném svahu a její délka je přibližně 1,5 km. Silnice se zařezává do svahu a téměř po celé délce je její východní okraj oddělen od pole mezí. Výrazný zářez je však hned na okraji obce, kde silnice probíhá úvozem. Který ze zářezů je ten zmiňovaný v inventarizační kartě, je dnes obtížné rozhodnout.

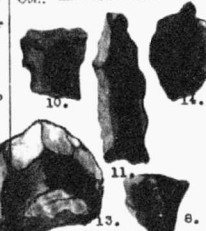
Pokud je to zářez hned na okraji obce, pak by lokalita byla situována na svahu v nadmořské výšce 250-265 m. Pokud by oním zářezem byla myšlena mez dlouhá přibližně 350 m dále směrem na Kvítkovice, pak by lokalita byla situována taktéž ve svahu, v nadmořské výšce v rozmezí 225-245 m. Důležité jsou i zmínky, že nález byl získán při stavbě silnice a že nález pozorovali dělníci. To svědčí o tom, že byl získán při vlastní stavbě silnice a může se jednat o stratifikované nálezy. Tomu nasvědčuje i fakt, že na žádném z artefaktů nejsou patrné stopy oxidů železa, které vznikají následkem kontaktu se železnými zemědělskými nástroji a jsou spolehlivým indikátorem povrchového charakteru kolekce. Naopak, v prohlubních povrchu řady artefaktů se dochovaly relikty původního sprašového sedimentu, v jednom případě dokonce drobné stopy povlaku uhličitánu vápenatého (pozitivně testováno zředěnou HCl) a na jednom artefaktu jsou červíkovité otisky ohraničené pravděpodobně vysráženým limonitem – tedy nepochybnitelné indikátory stratifikované kolekce. Je zajímavé, že kolekci kamenných artefaktů nedoprovázejí nálezy osteologického materiálu, který by se v podmínkách stratifikované kolekce měl dochovat.


Kolekce sestává z 25 artefaktů štípané kamenné industrie. Za pozornost stojí surovinové spektrum. Převažují radiolarity (13 ks, v jednom případě s reliktem valounového povrchu), druhou nejvýznamněji zastoupenou surovinou jsou limnosilicity (7 ks; v práci Olivy 1998 určeny chybně), pouze dvěma kusy jsou zastoupeny silicity z glacienních sedimentů, jedním silicem krakovsko-čenstochovské jury a dvěma artefakty rohovec typu Troubky – Zdislavice.

Skupina nástrojů je poměrně velká ve srovnání se zbytkem industrie. To ovšem vzhledem k charakteru získání není nic překvapujícího (cf. např. se Spytihněví). Technologicky kolekce sestává ze 13 nástrojů, 6 úštěpů, 3 zlomků čepelí a po jednom kuse úštěpem s místní retuší, jádrovým artefaktem a zlomkem. Dva artefakty nesou stopy ohně.

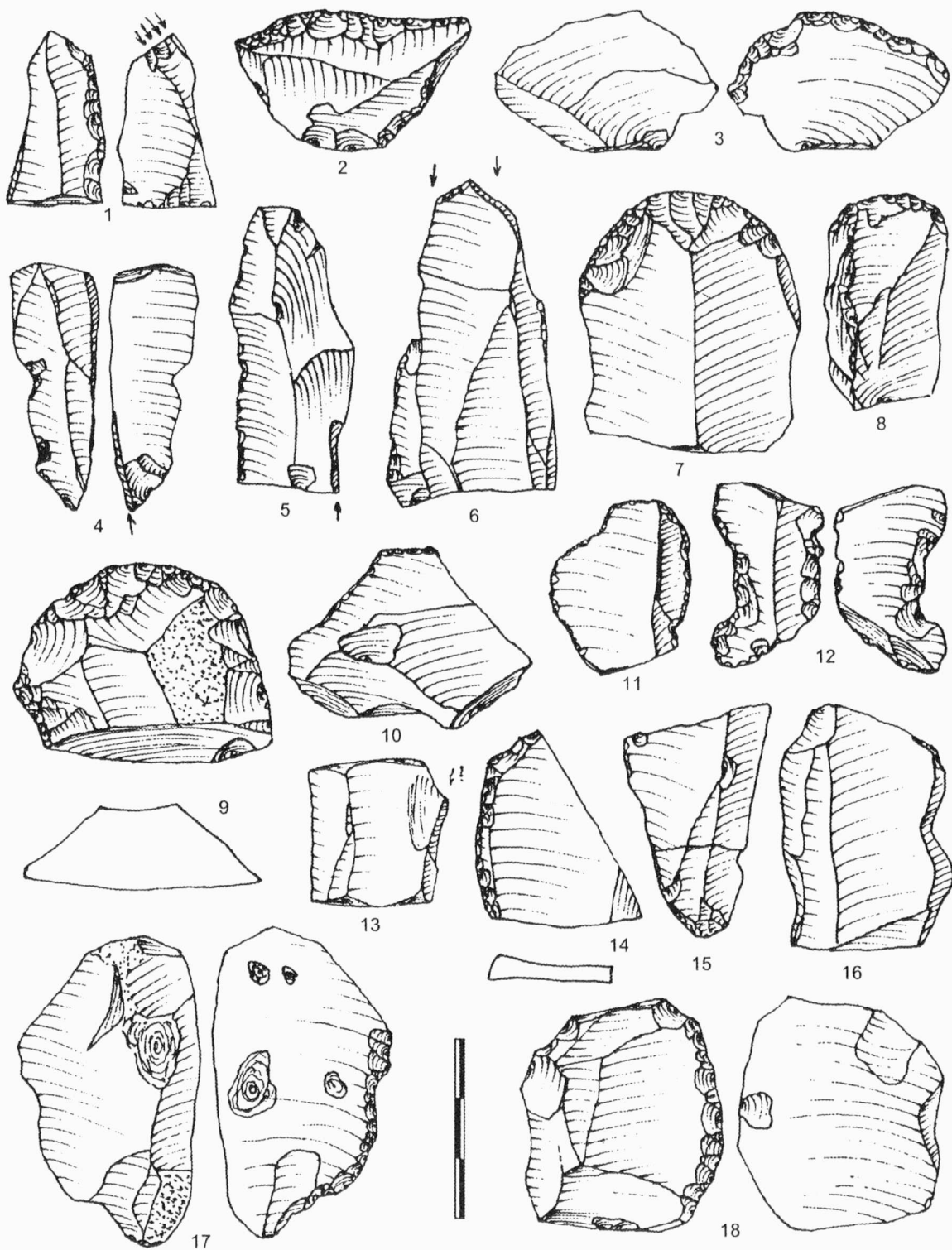
Z nástrojů převažují rydla; jedno rydlo je vyrobeno na zlomené čepeli (obr. 6:5), jedno na proximálním konci hrotité čepeli (obr. 6:4), jedno kanelované rydlo je vyrobeno na distálním konci hrotité, laterálně retušované čepeli (obr. 6:1) a další je atypické vícenásobně na příčné retušované čepeli (obr. 6:6). Škrabadla jsou zastoupena třemi kusy: škrabadlem na čepeli z hrany jádra (obr. 6:8), odlomnou hlavicí škrabadla na masivní čepeli (obr. 6:9) a větším exemplářem čepelového škrabadla (obr. 6:7). Ve dvou případech jsou retušovány úštěpy na ventrální straně (obr. 6:3,17), v jednom na dorzální straně (obr. 6:2) a v jednom případě je retušován pravděpodobně zlomek čepeli (obr. 6:14). Ojedinele se objevil vrub na čepeli (obr. 6:12) a drásadlo na středovém zlomku čepeli (obr. 6:18). Kolekci nástrojů doplňují místně retušované artefakty (obr. 6:10,11).

Oliva (1998) uvažuje o možnosti, že část nepatinované radiolaritové industrie by mohla být postpaleolitická. Avšak na základě studia radiolaritových artefaktů pod mikroskopem, které prokázalo relikty spraše v depresích povrchu většiny z těchto artefaktů, zdá se být kolekce homogenní. Nálezový soubor lze přisoudit nejspíše mladému gravettieniu nebo spíše epigravettieniu. Pro tuto klasifikaci hovoří slabá intenzita patinace artefaktů, vazba na slovenské suroviny (radiolarit a limnosilicite), velká masivní škrabadla a retušované úštěpy.

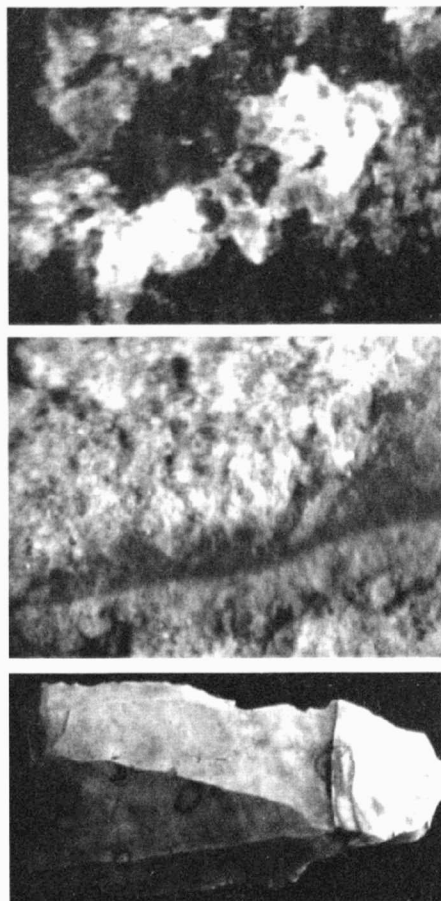
Doba: Mladší kamenná / neolit./	Čís. inv. 108./e./VIII.
Kultura? volutová	Umístění: vitrina 1.
Předmět: 11a 14 jaspisové nože, 8-10-14 jaspisové zrna-jádra	Obr.: na velkém kartouně
Nalezeno: kde? Pohořelice.	
jak? Při stavbě silnice z Pohořelic do Kvítkovic v hlubokém zářezu	
kdy? v létě roku 1935	
Získal - kdo? pozorovali dělníci, upozornil a vysvětlil p. Laďa Šíval úředník Okr. nem. pojišť. ve Zlíně i Napajedlích a člen výboru muzea v Napajedlích	
Konservováno: Ochránil a nám věnoval dílvedoucí Preparováno: cí p. Kránská.	Rozměry: ve skuteč. velik.
Drv. pol.:	Čís. neg.

Doba: Starší doba kamenná	Čís. inv. 109./k./8./9./
Kultura? Palaeolit	Umístění: K. K. I. nahorě
Předmět: Křišťálové nástroje a ozdoby	Obr.: na kartouně
Nalezeno: kde? Pohořelice, trať „Štvrtky“	
jak? při stavbě silnice z Pohořelic do Kvítkovic	
kdy? v srpnu 1935	
Získal - kdo? dělníci a p. Laďa Šíval, úředník a p. Kránská, člen výboru muzea v Napajedlích	Rozměry: ve skuteč. velik.
Konservováno: Ochránil a nám věnoval dílvedoucí Preparováno: cí p. Kránská, Napajedla, Morava.	Čís. neg. 8
Drv. pol.:	

Obr. 5. Pohořelice. Inventarizační karty bývalého Muzea v Napajedlích. Pohořelice. Inventory cards of a former Museum of Napajedla.



Obr. 6. Pohořelice. Vybrané artefakty.
Pohořelice. Selected artifacts.



Obr. 7. Pohořelice. Stopy CaCO_3 , spraše a limonitu na povrchu artefaktů. Různá měřítka. Pohořelice. Traces of CaCO_3 , loess and limonite on artifact surfaces. Different scales.

Závěrem je možné konstatovat, že se v případě kolekce z Pohořelice s největší pravděpodobností jedná o stratifikované nálezy a lokalita by stála za revizní výzkum. Povrchovými sběry v zájmovém prostoru se jí však doposud nepodařilo lokalizovat, v budoucnu bude třeba přistoupit k sondážím.

V nejbližším okolí Napajedelské brány se k epigravettinu hlásí ještě industrie ze Zlína – Louk (Svoboda 2002) a snad i několik ojedinělých nálezů (Tečovice – „Stráně“, Malenovice – „Mezicestí“ a Kvítkovice – „Chmelín“). Otevřená zůstává otázka datování těchto souborů – z Louk se datovatelný materiál nedochoval a lokalita je dnes zničena. Proto by bylo nesmírně cenné v budoucnu provést sondáže v Pohořelicích a získat radiometrické datum.

Revize nálezů z Pohořelice byla provedena v rámci projektu podporovaného GA AV ČR, č. B8001203. Za umožnění studia inventarizačních karet i kolekce štípané kamenné industrie a za pomoc s dohledáváním údajů jsem zavázán Janě Langové.

Petr Škrdla, AÚ AV ČR Brno

Literatura

Hrubý, V. 1951: Paleolitické nálezy z Uherskohradištska, ČMM, Sci. soc., 36, 65-101.

Oliva, M. 1998: Gravettien východní Moravy. Acta Mus. Moraviae, Sci. soc., 83, 3-65.

Skutil, J. 1940: Paleolitické nálezy z Hradištska a přilehlého Pomoraví. Sborník Velehradský, 11, 50-69.

Svoboda, J. 2002: Paleolit Moravy a Slezska. 2. aktualizované vydání. DVS 8. Brno: AÚ AV ČR.

Resumé

A small collection from the site of Pohořelice (Zlín District) was reanalyzed. Basing on a former Museum of Napajedla inventory cards and microscopic analysis (traces of loess and calcium carbonate of artifact surfaces, Fig. 7), the artifacts were probably collected from stratified context. Basing on raw material, technology and typology, the collection may be attributed to the Epigravettian. The site is important for future excavations.

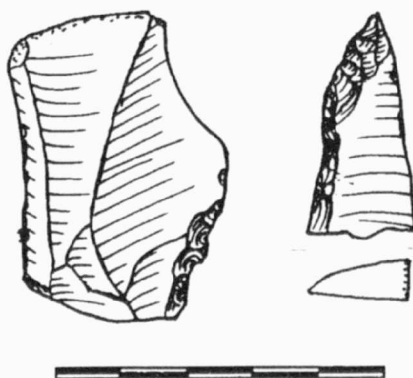
PŘESTAVLKY (okr. Přerov)

„Opálky“. Aurignacien pomoravského typu. Sídliště. Povrchový průzkum.

V souvislosti s opětovným povrchovým průzkumem mladopaleolitické lokality v trati „Opálky“ u Přestavlky byl 20. 3. 2004 získán nový zajímavý soubor štípané industrie, který rozšiřuje dosavadní poznatky o lokalitě známé z literatury jako stanice aurignacienu pomoravského typu (Klíma 1975, 1978; Drechsler – Svoboda – Schenk 2002; Drechsler 2002; Diviš-Kolbinger 2002). Nadmořská výška lokality se pohybuje v rozměru 190-310 m.

Z typologického hlediska vyniká zejména fragment ventroterminálně retušovaného hrotu typu Jerzmanowice (obr. 8:1), který byl vyroben z červeného radiolaritu. S tímto typem hrotu se setkáváme i na jiných moravských aurignacienských lokalitách, např. v Dobrochově nebo Ondraticích I (Svoboda – Přichystal 1990). Na přestavlké lokalitě jde o ojedinělý výskyt výše zmíněného typu hrotu.

Ze surovinového hlediska byl zajímavý nález čepele s boční místní retuší (obr. 8:2) vyrobené z rohovce typu Boršice (srovnej Škrdla – Přichystal 2003). Tento typ rohovce doplňuje surovinovou skladbu přestavlké industrie, která byla tvořena podle B. Klímy především hlízami pazourku baltického křídového útvaru, rohovci místního původu a radiolaritem.



Obr. 8. Přestavky – Opálky. Výběr štípané kamenné industrie.

Přestavky – Opálky. Selected artifacts.

V této souvislosti je neméně zajímavý výskyt valounů rohovce typu Krumlovský les, které se vyskytují přímo na lokalitě a v jejím nejbližší okolí. Ty s velkou pravděpodobností rovněž sloužily k výrobě štípané industrie.

Nový povrchový průzkum poukázal na skutečnost, že nám i přes dlouholetou intenzivní povrchovou prospekci nálezy z lokality „Opálky“ u Přestavlk stále slouží jako cenný zdroj informací.

Zdeněk Schenk, FF MU Brno, Zuzana Schenková, Přerov

Literatura

- Diviš, J. – Kolbinger, D. 2002: Paleolitická stanice u Přestavlk, ASM II.
- Drechsler, A. 2002: Počátky osídlení katastru Přestavlk.
- Drechsler, A. – Svoboda, J. – Schenk, Z. 2002: Přestavlk (okr. Přerov). Přehled výzkumů (43), 2002, 142-143.
- Klíma, B. 1975: Nová paleolitická stanice u Přestavlk. Přehled výzkumů 1974, 9.
- Klíma, B. 1978: Paleolitická stanice u Přestavlk, okr. Přerov, AR 30, 5-13.
- Svoboda, J. – Přichystal, A. 1990: Aurignacienská industrie z Přediny u Dobrochova (okr. Prostějov), 475-491.
- Škrdla, P., Přichystal, A. 2003. Boršice u Buchlovic (okr. Uh. Hradiště). PV 44, 177-187.

Resumé

A small collection of artifacts including a radiolarite ventroterminally retouched point fragment and a partly retouched blade made from Boršice-type chert were collected on the Přestavlk – Opálky site.

SPYTIHNĚV (okr. Zlín)

„Duchonce“. Gravettien. Sídliště. Záchranný výzkum.

V rámci grantového projektu zaměřeného na zpracování nálezů z Jarošova II a revizi paleolitického osídlení Uhersko-hradištska (Škrdla 2003) byl proveden drobný odkryv na lokalitě Spytihněv – „Duchonce“ (Škrdla – Nývltová Fišáková v tisku). Poloha lokality, respektive bodu [0,0] v relativním souřadném systému, který byl na zkoumané ploše vytyčen, je 49° 09.477' s. š. a 17° 30.052' v. d. (elipsoid WGS 84, střední polohová odchylka měření <5 m). Lokalita byla objevena během systematické terénní prospekce na podzim 2002. V květnu 2003 byla na lokalitě realizována zjišťovací sondáž. Na ploše, odkud byly získány nálezy povrchovým sběrem, byla vyhloubena série sond, z nichž jedna zachytila relikty kulturní vrstvy a artefakty štípané kamenné industrie s kostmi a ojedinělými uhlíky. Nálezový horizont ležel těsně pod orníci a místy byl zasažen orbou. Na základě zjištěné situace jsme v září



Obr. 9. Spytihněv – Duchonce. Výzkum.
Spytihněv – Duchonce. Excavation.

2003 na lokalitě provedli větší odkryv, který měl za cíl zdokumentovat míru poškození lokality zemědělskou činností a získat kolekci artefaktů včetně uhlíků na radiokarbonové datování. Vzhledem ke skutečnosti, že nálezový horizont byl situován těsně pod orníci a docházelo k jeho poškození orbou, je možné tento výzkum charakterizovat jako záchranný. Ovšem i v rámci tohoto typu výzkumu jsme se snažili uplatnit co nejvíce z metodiky charakteristické pro výzkum systematický. Proto jsme pracovali v souřadném systému a artefakty větší než 1,5 cm i větší kosti byly zaměřovány ve dvou horizontálních souřadnicích. Plocha výzkumu byla rozdělena na sektory o rozměrech 0,5 x 0,5 m a veškerý sediment prokopané kulturní vrstvy byl proplavována na sítech s rozměrem oka 2 mm.

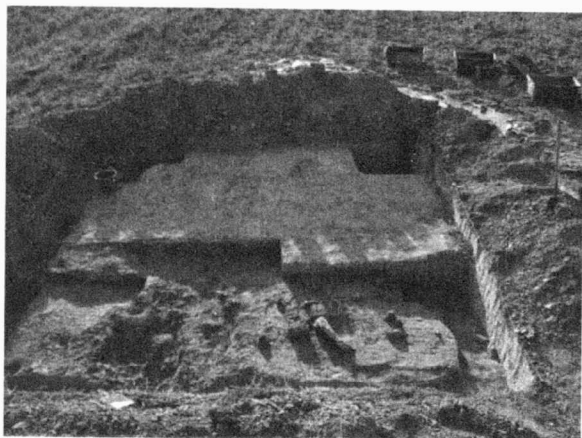
Lokalita dosud poskytla dohromady necelých 450 artefaktů štípané kamenné industrie (z toho více než 400 ks představují artefakty menší než 1,5 cm, které byly získány při plavení). Získaný osteologický materiál je silně fragmentární, ale přesto bylo možné identifikovat tři zvířecí druhy, a to mamuta srstnatého (*Mammuthus primigenius*), soba polárního (*Rangifer tarandus*) a koně sprášového (*Equus germanicus*).

Vzorek uhlíků z kulturní vrstvy byl datován v Groningen (tab. 2). Toto datum bylo odebráno ze soliflukci postižené polohy a je pravděpodobně kontaminováno materiálem z podložní půdy. Proto bude třeba realizovat další datování.

Závěrem je možné konstatovat, že ačkoliv z hlediska počtu kusů není získaný soubor příliš bohatý, je zajímavý několika skutečnostmi. Podářilo se nám zachytit prostorově vymezenou kumulaci artefaktů, které je možno skládat (index složitelnosti výrazně převyšuje dosud takto zpracované kolekce). Zdá se tedy, že artefakty budou pocházet z jedné krátké sídelní epizody – „single event site“. Kolekce je též zajímavá absencí pro

No.	název vzorku	lokalizace	hodnota
GrA-24742	Spytihnev-Duchonce I	subsektor 8c	33,930 ± 130 120 BP

Tab. 2. Spytihněv – Duchonce. Radiokarbonové datum.
Spytihněv – Duchonce. Radiocarbon datings.



Obr. 10. Spytihněv – Duchonce. Odkrytá plocha.
Spytihněv – Duchonce. Uncovered area.

gravettien typických mikrolitů (přestože z výplavu máme mikročepele a téměř čtyři stovky drobných úštěpků).

Zkoumané návrší, kde je možné předpokládat další nálezy, má rozměr zhruba 1 ha. V okolí námi zkoumané plochy je nálezový horizont situován bezprostředně pod orníci, a tudíž je přímo ohrožen zemědělskými pracemi na lokalitě. Proto by bylo vhodné ve zmíněném prostoru realizovat rozsáhlejší záchranný výzkum, který by ověřil a zdokumentoval rozsah lokality včetně hloubky uložení sedimentů a současně prozkoumal pouze ohrožené polohy.

Výzkum byl proveden v rámci projektu podporovaného GA AV ČR, č. B8001203.

Petr Škrdla, Miriam Nývltová Fišáková, AÚ AV ČR Brno

Literatura

Škrdla, P. 2003: Paleolitické osídlení Uherskohradištska. Ve službách archeologie 4, 165-168.

Škrdla, P., Nývltová Fišáková, M. v tisku: Spytihněv – „Duchonce: nová malá stanice gravettien v Napajedelské bráně. Slovácko 2003.

Resumé

As the result of an intensive surface survey carried out within the framework of the project, which is aimed in reanalyzing the Paleolithic occupation of the Uherské Hradiště Area, the new Gravettian site was found in the area of Napajedla Gate. Because the cultural layer at this site was located very close to the surface of a ploughed field, an area of 17 m² was opened for a salvage excavation in 2003. This excavation yielded a series of stone artifacts (ca. 450 items produced mainly of erratic flint, including two burins) and faunal remains (mammoth, reindeer, horse). An analysis of the excavated material including its spatial distribution shows that artifacts were distributed over an area of ca. 3 m in diameter and may represent "a single event site". No characteristic Gravettian microlithic tools were found. The site's vicinity (ca. 1 ha) represents potentially threatened archaeological site.

SUŠICE (okr. Přerov)

„Sušice“. Aurignacien. Sídliště. Povrchový sběr.

Lokalita Pavlovice u Přerova přesahuje na katastrální území Sušice – viz Pavlovice u Přerova (okr. Přerov).

*Zdeňka Nerudová, MZM Brno
Jaroslav Homolka, FM Frýdek-Místek*

Resumé

The site of Pavlovice u Přerova continues to the cadastral territory of Sušice – see Pavlovice u Přerova (okr. Přerov).

UHERSKÉ HRADIŠTĚ (k. ú. Jarošov u Uh. Hradiště, okr. Uh. Hradiště)

„Kopaniny“. Gravettien. Sídliště? Revizní výzkum.

V roce 2003 proběhl revizní výzkum v prostoru sportovního areálu v Jarošově. Na základě fotografií z výzkumu R. Procházky z r. 1979, které jsou uloženy v archivu SM UH, byla nejprve lokalizována poloha Procházka zkoumané plochy. Následný odkryv byl situován do svahu v těsném sousedství tenisového kurtu, přesně v místě, kde měl původně končit výzkum Procházka. Cílem bylo zachycení členité stěny profilu Procházka výzkumu (výklenky patrné na fotografiích). Protože však po ukončení Procházka výzkumu došlo pravděpodobně ještě k mírným terénním úpravám, zmíněného cíle nebylo dosaženo. Jak ostatně napovídají získané nálezy, byl výzkum v roce 2003 situován v bezprostředním sousedství Procházka výzkumu. V délce 5 m byl začištěn profil kolmý na spádnici. Stratigrafická situace byla poměrně složitá. Byla zachycena dvě erozní korýtky, která byla zahloubena do terciérního podloží a druhotně vyplněna sedimenty. Menší obsahovalo kromě hlinitých sedimentů značné množství zlomků pískovce a ojedinělé kosti, mimo jiné i mléčný molár mladého mamuta, což velmi dobře odpovídá údajům Procházky (1983: 553) a Seitla s Valochem (1998:73). V druhém korýtku, které bylo zachyceno pouze okrajem, byla situace odlišná. Výplň tvořila nehomogenní směs větších bloků spraše, terciérního podloží, zlomků pískovce a ojedinělé fragmenty kostí. V některých blocích byly patrné polohy uhlíků, útržky půd, ovšem artefakty nalezeny nebyly. Nyní je otázka, jak přistupovat k interpretaci výzkumu R. Procházky. Jsou dvě možnosti. První je, že kopal v místech, kde probíhal intaktní sediment, druhá je, že si nehomogenitu nevšiml. Další otázkou je interpretace zdokumentované situace, především nehomogenní výplně druhého korýtky. Pokládám za pravděpodobné, že někdy dříve byl svah upraven pro účely zemědělského obdělávání a případné strže byly zarovnané materiálem z okolí. Z parcelních map z 19. století (Mapa stabilního katastru) je zřejmé, že původní parcelace probíhala po spádnici, a silnou erozi lze proto předpokládat. S možným zarovnáním na konci 40. let by mohl souviset i bližší nelokalizovaný nález označený ve SM UH Jarošov – „Žleb“. To by ovšem znamenalo, že někde v okolí by mohly být přítomny zbytky zajímavé polohy in situ. Každopádně je zajímavé, že nálezy z Procházka výzkumu jsou distribuovány lineárně ve směru spádnice, což by mohlo indikovat právě jejich uložení v erozním korýtku. Situace by stála za větší revizní výzkum.

No.	název vzorku	lokalizace	hodnota
GrA-20495	Jarošov - 1980 excavation	sektor F2	23,120 ± 200 BP
GrA-20495	Jarošov – Kopaniny I	výzkum 2003	22,330 ± 130 120 BP

Tab. 3. Jarošov – Kopaniny. Radiokarbonová data.
Jarošov – Kopaniny. Radiocarbon datings.

Výše zmíněný mléčný mamutí molár byl datován v laboratoři v Groningen. Získaný výsledek je srovnatelný s datem, který získal A. Verpoorte (ústní sdělení, 2003) z mamutího humeru z výzkumu Seitla s Valochem. Tato dvě data řadí polohu Kopaniny k Willendorfsko-kostěnkovské fázi gravettieny a vylučují tak možnou souvislost se sídlištěm zkoumaným v letech 1996-2000 v trati Podvršťa (Škrdla 2003). V rámci sídelního katastru Jarošov II jsou tak doloženy nejméně dvě sídelní epizody.

Výzkum byl proveden v rámci projektu podporovaného GA AV ČR, č. B8001203. Za poskytnutí dosud nepublikovaného data jsem zavázán A. Verpoortovi.

Petr Škrdla, AÚ AV ČR Brno



Obr. 11. Jarošov – Kopaniny. Profil. Šipka ukazuje polohu datovaného mamutího moláru.
Jarošov Kopaniny. Profile. Arrow indicates allocation of the dated mammoth molar.

Literatura

- Procházka, R. 1983: Záchranný výzkum paleolitické stanice v Uherském Hradišti - Jarošově, okr. Uherské Hradiště. *Archeologické rozhledy*, 35, 552-554.
- Seitl, L., Valoch, K. 1998: Stanice gravettienských lovců mamutů v Jarošově. *Acta Mus. Moraviae, Sci. soc.*, 83:67-81.
- Škrdla, P. 2003: The Gravettian occupation of the Uherské Hradiště Area. *DVS 11*, 153-163.

Resumé

The aims of 2003 excavation were to reopened and extend eastern profile of former Procházka's excavated area. We

cleaned a 5 m long profile (along contour line) in eastern wall of tennis court, where we documented a difficult stratigraphic situation. The bedrock composed of colored Tertiary loam was divided by two gullies filled by Quaternary/Holocene deposits. The southern gully was ca. 1 m in width and it was filled by a mixture of loessic and Tertiary sediments including sandstone fragments and isolated mammoth bones (including milk molar used for dating). The second gully was broader than 3 m (its termination was not documented) and most probably is identical with Procházka's dig. This area is very interesting and promising for future reexcavation. Yet, only two dates are available, the first is from non-conserved mammoth humerus from Seitl and Valoch's excavation in 1980, sector F2 (Verpoorte, pers. comm. 2003). Therefore another sample, concretely the mammoth milk molar from 2003 re-excavation near former Procházka's dig, was dated. The result is well comparable with the date from Valoch's excavation and documents minimally two main occupations within Jarošov II site cluster. The both dates place the occupation of Kopaniny site into Willendorfsko-Kostenkian stage of Gravettian, while site in Podvršťa (1996-2000 excavation) represents Pavlovian.

VEVERSKÉ KNÍNICE (okr. Brno-venkov)

„Netušilky“, 2,5 km V středu obce. Paleolit. Ojedinelé nálezy. Povrchový průzkum.

Kromě nálezů z mladého neolitu/časného eneolitu (viz příslušná kapitola) se ojedinelé vyskytla patinovaná štipaná kamenná industrie – celkem 3 kusy. Dvakrát se jedná o nevýrazné zlomky křídového spongiového rohovce. Pouze jeden artefakt, nalezený severněji v nižších partiích svahu než pravěké sídliště, je drobným zbytkem jádra z rohovce typu KL II.

Martin Kuča, FF MU Brno

Resumé

Three isolated artifacts made from Cretaceous spongolite chert and Krumlovský les-type chert (variety II) were collected within the „Netušilky“ field, 2.5 km from the center of Veverské Knínice.

ŽELEŠICE (okr. Brno-venkov)

„Dlouhé díly“, „Myšák“. Starší fáze mladého paleolitu. Sídliště. Povrchový průzkum.

Opakovaným povrchovým sběrem byla Jiřím Ráclm a Pavlem Sinajským ze Želešic získána početnější kolekce patinované kamenné industrie, která nám byla zapůjčena ke zpracování (další odkazy viz. kap. neolit, středověk). Soubor z výše

uvedených tratí obsahuje především tři přeražené listovité hroty. Zbytek kolekce tvoří deset nevýrazných větších úštěpů. Převažuje rohovec typu Stránská skála a Krumlovský les, stopově je zastoupen silicit z glacienních sedimentů a radiolarit. Svým charakterem se industrie hlásí do starší fáze mladšího paleolitu. Materiál pravděpodobně souvisí s blízkými známými lokalitami v tratích „Hájek“ a „Na kopci“ (Oliva 1989, 18).

Martin Kuča, Petr Žákovský, FF MU Brno

Literatura

Oliva, M. 1989: Paleolit. In: Belcredi, L. (ed.) 1989: Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov. Brno, 7-32.

Resumé

A collection including 3 leaf-point fragments and 10 flakes made from (in order of abundance) Stránská skála chert, Krumlovský les-type chert, erratic flint and radiolarite was collected within “Dlouhé díly” and “Myšák” fields in Želešice.

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

45 (2004)



2157/05